

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Også sendt pr. e-post til postmottak@nhd.dep.no

Deres ref:
201100900-1/THP

Vår ref: #111542v1/th

Saksbehandler: Trude Hafslund
th@advokatforeningen.no
T +47 22 03 50 61

04.04.2011

Høringsuttalelse - utkast til forskrift om bevæpnede vakter på skip mv.

1 INNLEDNING

Vi viser til departementets høringsbrev av 4. mars 2011 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sonderer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for samferdsel og sjø-, luft- og annen transportrett som består av: Trond Eilertsen (leder), Jan Roar Fløttre, Geir Gustavsson, Per-Åge Nygård, Sindre Walderhaug og Axel Øvre og for lovutvalget for strafferett og straffeprosess som består av: Erling O. Lyngtveit (leder), Arild Dyngeland, John Christian Elden, Gunhild Lærum, Inger Marie Sunde og Torfinn Svanem.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

2 ADVOKATFORENINGENS KOMMENTARER

2.1 Generelt

Advokatforeningen har ingen merknader vedrørende spørsmålet om det bør åpnes for bruk av

bevæpnede vakter om bord i norskregistrerte skip, samt hvorvidt andre tiltak vil være egnede for å redusere risikoen for at norskregistrerte skip blir utsatt for piratangrep. Advokatforeningens oppfatning er imidlertid at dersom det besluttes å tillate bruk av bevæpnede vakter om bord i norskregistrerte skip, så burde dette på grunn av legalitetsprinsippet reguleres ved forskrift i den grad private rettssubjekter ilegges plikter eller det gjøres inngrep i deres rettigheter, samt i det omfang det er tale om å gjøre unntak fra lovbestemte forbud. Dersom departementet beslutter å gi en slik forskrift, har Advokatforeningen enkelte kommentarer til bestemmelsene i det utarbeidede utkastet.

2.2 Forskriftens § 3

Utkastet til forskriftens § 3 pålegger varsling av rederiets forsikringsgiver samt krav om aksept fra forsikringsgiver før bevæpnede vakter tas om bord i norskregistrerte skip. Kommentarene til utkastet inntatt i høringsbrevet indikerer at formålet med bestemmelsen er å sikre kvalitetssikring av de selskaper som brukes til slikt vakthold. Selv om det ikke uttales eksplisitt, gis det sterke indikasjoner på at "forsikringsgiver" i praksis er tiltenkt å vise til Den Norske Krigsforsikring siden samtlige norskregistrerte skip har forsikring her.

Etter Advokatforeningens oppfatning er utkastet til § 3 noe uklart i forhold til omfanget av begrepet "*forsikringsgiver*". De fleste skip vil normalt ha flere ulike forsikringer hvor flere ulike selskaper er forsikringsgivere. Typiske forsikringer er kaskoforsikring (hull & machinery), kaskointeressforsikring (hull interest/freight interest), ansvarsforsikring (P&I), krigsforsikring (war risks), samt mulig forsikring mot tap av hyre etc. Dersom utkastet i sin nåværende form legges til grunn kan forskriften medføre en plikt for rederiet til å varsle og innhente godkjenning fra samtlige forsikringsgivere under hver av de ulike forsikringene. Dersom ulike forsikringsgivere har ulike synspunkter på hvilke vaktsselskap som skal benyttes, kan dette forvanske prosessen relatert til godkjenning fra de respektive forsikringsgiverne.

Advokatforeningen anbefaler at departementet vurderer omfanget av kravet til varsling og godkjenning fra forsikringsgivere nærmere. Etter Advokatforeningens syn burde det vurderes om plikten som foreslås i § 3 burde snevres inn til kun å gjelde forsikringsgiver under forsikring som dekker tap relatert til piratangrep, typisk forsikring som dekker krigsrisiko, jf. Norsk Sjøforsikringsplan § 2-9. Dette kan for eksempel gjøres ved at det inntas en definisjon av begrepet "*forsikringsgiver*" i forskriftens § 2 eller at ordlyden i § 3 endres.

Advokatforeningen anbefaler også at ordet "*vakter*" inntas til slutt i § 3 da dette vil gi bestemmelsen en bedre språklig utforming.

2.3 Forskriftens § 4

Etter Advokatforeningens syn burde ordet "*prosedyre*" i utkastet til § 4 første ledd første punktum, samt i bestemmelsens overskrift, endres til "*prosedyrer*". Utkastet til § 4 tredje ledd, forelås videre endret til "*Videre skal det fremgå av prosedyrene at vakter som tas om bord skal gjøres kjent med skipet og forhold om bord som har betydning for deres oppdrag*" da dette etter Advokatforeningens syn fremstår som en bedre språklig formulering.

2.4 Forskriftens § 6

Etter Advokatforeningens syn vil bruk av våpen for å avverge piratangrep bære preg av å være

handlinger foretatt i nødverge, og bør således kun skje der det er nødvendig og hvor det står i rimelig forhold til den fare som skipet utsettes for. Advokatforeningen foreslår derfor at kravet til proporsjonalitet, se nærmere straffeloven § 48, tydeliggjøres og vil i denne sammenheng foreslå at § 6 første ledd, gis følgende innhold:

"Når det er nødvendig for å hindre eller beskytte mot terrorhandlinger og piratvirksomhet, kan det fra skipets side tas i bruk våpen. Bruk av våpen bør imidlertid så langt som mulig unngås og skal stå i rimelig forhold til trusselens omfang og forholdene forøvrig."

Advokatforeningen har ingen øvrige merknader til forslaget om forskrift om bevæpnede vakter på skip.

Vennlig hilsen

Berit Reiss-Andersen
leder